

LA/M-L Seppälä

12.7.1991

Työeläkelaitoksille

KUNTOUTUSUUDISTUKSEEN LIITTYVIÄ ASETUKSIA

Tasavallan presidentti antoi 7.6.1991 kuntoutusraha-asetuksen (893/91) sekä 28.6.1991 asetuksen lääkinnällisestä kuntoutuksesta (1015/91) ja asetuksen sairausvakuutusasetuksen muuttamisesta (992/91). Osa kuntoutusuudistukseen liittyvistä asetuksista tullaan antamaan vasta elokuussa.

Sairausvakuutusasetuksen muutoksella säädettiin eläkekehotuksen antamisesta. Jos vakuutettu on hakenut kuntoutusta, Kansaneläkelaitos ei kehota häntä hakemaan eläkettä. Jos kuntoutusta koskeva hakemus sittemmin hylätään, eläkekehoitus kuitenkin annetaan.

Työeläkeasetuksiin ei ole tulossa kuntoutusuudistukseen liittyviä muutoksia.

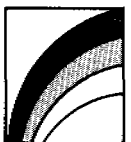
ELÄKETURVAKESKUS

Pentti Koivisto

Helena Tapio

LIITTEET

Kuntoutusraha-asetus (893/91)
Asetus sairausvakuutuslain muuttamisesta (992/91)
Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta (1015/91)

Kuntoutusraha-asetus

Annettu Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 1991

Sosiaali- ja terveysministerin esittelystä säädetään 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun kuntoutusrahain (611/91) 5 §:n 4 momentin, 12 §:n, 17 §:n 2 momentin, 20 §:n 2 momentin, 26 §:n 2 momentin ja 36 §:n nojalla:

I luku

Sisällöllisiä säännöksiä

1 §

Kuntoutuksen tarkoitus

Oikeutta kuntoutusrahaan arvioitaessa on otettava huomioon, että kuntoutuksen tarkoituksena on oltava kuntoutujan työelämässä pysyminen, työelämään palaaminen tai sinne tuleminen.

2 §

Päihdehuoltolaissa tarkoitettu kuntoutus

Kuntoutusrahaa maksetaan kuntoutusrahain (611/91) 5 §:n 4 momentissa tarkoitettun kuntoutuksen ajalta vain, jos

- 1) kuntoutukseen on hakeuduttu työpaikan hoitoonohjausjärjestelmän tai työterveyshuollon kautta;
- 2) kuntoutus toteutetaan päihdehuollon kuntoutuslaitoksessa; ja
- 3) kuntoutus perustuu sosiaalihuoltoasetuksen (607/83) 6 §:n mukaiseen huoltosuunnitel-

maan tai päihdehuoltoasetuksen (653/86) 2 §:n mukaiseen kuntoutussuunnitelmaan.

Kansaneläkelaitos hyväksyy laitokset, joissa toteutetun päihdehuollon kuntoutuksen ajalta kuntoutusrahaa maksetaan, pyydettyään asiaa sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon.

3 §

Yhden päivän omavastuu aika

Kuntoutusrahaa maksetaan kuntoutuksen alkamispäivää seuraavasta päivästä, kun kysymyksessä on

- 1) kuntoutustarpeen tai -mahdollisuuksien selvittäminen;
- 2) kuntoutussuunnitelman tekemiseksi tarpeellinen tutkimus tai kokeilujakso;
- 3) kuntoutus, joka toteutetaan osana kuntoutuksen tuloksellisuutta selvittävää tai kuntoutuksen kehittämiseen tähtävää tutkimusta;
- 4) sopeutumisvalmennus tai perhekuntoutus, joka yhdenjaksoisesti kestää enintään kaksitoista arkipäivää;
- 5) yksilökohtainen kuntoutus, joka yhdenjaksoisesti kestää enintään kahdeksantoista arkipäivää; tai

5) kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntuksesta annettuun lakiin (610/91) perustamattomasti syvennetty lääketieteellinen kuntoutus tai työkykyä ylläpitävä ja parantava lmenus taikka työterveyshuoltolain (743/78) ja 3 §:n perusteella toteutettu vastaava intoutus.

4 §

Jaksoissa annettu kuntoutus

Opetussuunnitelmaan sisältyvät loma-ajat eivät estä katsomasta kuntoutuksen jatkuvana kuntoutuksena.

5 §

Odotusajan omavastuu

Jos kuntoutusrahaa maksetaan kuntoutusvääntöksen antamisen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä odotusajalta, omavastuu aika on ain 9 §:n 1 momentin mukainen. Kuntoutusaksojen väliseltä ajalta maksettavaan kuntoutusrahaan sovelletaan, mitä laissa ja tässä asetuksessa säädetään omavastuuajasta eri tilanteissa.

6 §

Kuntoutusrahan vähimmäismäärä ammatillisessa kuntoutuksessa

Kuntoutusrahain 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuntoutusrahan kuukausittainen vähimmäismäärä on 95 prosenttia kansaneläkelain (347/56) mukaisen kansaneläkkeen pohjan ja yksinäisen henkilön asianomaisen kuntaryhmän mukaisen täysimääräisen lisäosan yhteismäärästä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun yhteismäärään lisätään siinä mainitusta vähimmäismäärästä laskettuna

1) samassa taloudessa asuvan puolison osalta 85 prosenttia; ja

2) kuntoutujan elatuksen varassa olevan lapsen osalta,

a) kun lapsi on täyttänyt 17 vuotta, 85 prosenttia;

b) yhden 10—16-vuotiaan lapsen osalta 60 prosenttia, toisen osalta 55 prosenttia, kolmannen osalta 50 prosenttia, neljännen osalta 45 prosenttia sekä viidennen ja kunkin seuraavan 10—16-vuotiaan lapsen osalta 40 prosenttia; sekä

c) yhden alle 10-vuotiaan lapsen osalta 45 prosenttia, toisen osalta 40 prosenttia, kolmannen osalta 35 prosenttia, neljännen osalta 30 prosenttia sekä viidennen ja kunkin seuraavan alle 10-vuotiaan lapsen osalta 25 prosenttia.

Näin määrätystä kuntoutusrahasta vähennetään kuntoutujan ja kuntoutusrahan korotukseen oikeuttavan perheenjäsenen kuntoutusajana käytettävissä olevat tosiasialliset tulot.

Seuraavat tulot jätetään kuitenkin vähentämättä:

1) vähäisiksi katsottavat avustukset ja ansiotulot;

2) äitiysavustuslain (424/41) mukainen äitiysavustus;

3) lapsilisälain (541/48) mukainen lapsilisä;

4) kansaneläkelain mukainen hoitotuki, vammaistukilain (124/88) mukainen vammaistuki, lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69) mukainen lapsen hoitotuki tai niihin verrattava haittakorvaus; ja

5) julkinen tuki asumiskustannuksiin.

Perheeseen kuuluvan alle 18-vuotiaan lapsen säännöllisiä tuloja ei oteta huomioon siltä osin kuin ne ylittävät hänen osaltaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun määrän.

Tämän pykälän mukaisen kuntoutusrahan määrä päivää kohden on kahdeskymmenesviidesosa kuntoutusrahan kuukausittaisesta määrästä.

7 §

Kuntoutusrahan tarkistaminen

Olellaisen muutoksen johdosta ammatillisessa kuntoutuksessa olevan kuntoutujan kuntoutusrahan määrä on tarkistettava, jos kuntoutujan olosuhteissa tapahtunut muutos aiheuttaisi kuntoutusrahan määrään vähintään 10 prosentin korotuksen tai alennuksen.

Jos kuntoutusrahan saajan olosuhteet ovat muuttuneet lapsen huollon takia, kuntoutusrahan määrä on aina tarkistettava.

Tätä pykälää ei sovelleta kuntoutusrahain 15 §:n perusteella määräytyvään kuntoutusrahaan.

2 luku

Etuuden hakeminen ja maksaminen

8 §

Edunvalvoja

Jos kuntoutuja sairauden tai muun vastaa-

van syyn takia ei kykene itse hakemaan kuntoutusrahalain mukaista etuutta tai muuten huolehtimaan kuntoutusrahalakiin liittyvistä eduistaan ja oikeuksistaan eikä hänellä ole holhoojaa tai tätä tarkoitusta varten määrättyä uskottua miestä, voi kansaneläkelaitoksen hyväksymä lähiomainen tai muukin henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut kuntoutujasta, sekä kuntoutujan asuinkunnan sosiaalilautakunta kuntoutujan edunvalvojana käyttää hänen puhevaltaansa kuntoutusrahalain mukaista etuutta koskevassa asiassa.

9 §

Hakemuksen raukeaminen

Kansaneläkelaitos voi määrätä kuntoutusrahalain mukaista etuutta koskevan hakemuksen raukeamaan, jos kuntoutuja kieltäytyy antamasta hakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellista tietoa tai esittämästä sellaista selvitystä, jota häneltä voidaan kohtuudella vaatia.

10 §

Harkinnanvaraisen kuntoutusavustuksen hakeminen

Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta on haettava kuuden kuukauden kuluessa sitä edeltävän kuntoutusrahan suorittamisen lakkaamisesta.

11 §

Kuntoutusrahan maksaminen

Kuntoutusrahaa ei makseta niiltä päiviltä, joilta kuntoutus matkoineen ei edellytä koko päivän työstä poissaoloa.

Kuntoutusrahalain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettulle omaiselle maksetaan kuntoutusrahaa niiden perusteiden mukaan, joita häneen sovellettaisiin, jos hän itse olisi kuntoutusrahalain 4 §:n tarkoittamassa kuntoutuksessa sen kuntoutuksen alkaessa, jolta kuntoutusrahaa haetaan.

3 luku

Tietojenantovelvollisuus ja tietojen toimittaminen

12 §

Kuntoutujan tietojenantovelvollisuus

Kuntoutujan on esitettävä kansaneläkelai-

tokselle selvitys kuntoutusrahalain mukaista etuutta koskevan hakemuksen ratkaisuun ja etuuden määrään vaikuttavista seikoista sekä ilmoitettava kuntoutuksen keskeytymisestä ja annettava etuuksien maksamista varten muut tarpeelliset tiedot.

Ammatillisessa koulutuksessa oleva kuntoutusrahan saaja on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitokselle välittömästi olosuhteidensa sellaisista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta kuntoutusrahan määrään tai hänen oikeuteensa saada kuntoutusrahaa.

Jos kuntoutusrahaa haetaan odotusajalta tai kuntoutusjaksojen väliseltä ajalta, kuntoutujan on vaadittaessa esitettävä selvitys siitä, ettei hänen työllistymisensä odotusaikana ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

13 §

Työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Jos työnantaja maksaa kuntoutuksessa olevalle työntekijälleen palkkaa samalta ajalta, jolta tämä saa kuntoutusrahaa, työnantajan tulee viipymättä palkan maksettuaan ilmoittaa siitä asianomaiseen paikallistoimistoon.

14 §

Tietojen toimittaminen

Kansaneläkelaitos ilmoittaa ammatillista koulutusta ja siihen liittyvää kuntoutusrahaa koskevista päätöksistään eläketurvakeskukselle ja valtion opintotukikeskukselle kunkin kuukauden 4 päivään mennessä edellisen kuukauden päätösten osalta, jollei kansaneläkelaitoksen ja tietojen saajan välillä ole tietojen toimitamisesta muuta sovittu.

4 luku

Erinäisiä säännöksiä

15 §

Päätöksen allekirjoittaminen

Kuntoutusrahalain mukaista etuutta koskeva päätös on allekirjoitettava. Allekirjoitus voidaan merkitä koneellisesti, jos päätös annetaan

N:o 893

koneellisessa tietojenkäsittelyssä tai painomenetelmää käyttäen.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

16 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 1991.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 1991

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Eeva Kuuskoski*

N:o 992

Asetus

sairausvakuutusasetuksen muuttamisesta

Annettu Naantalissa 28 päivänä kesäkuuta 1991

Sosiaali- ja terveysministerin esittelystä
kumotaan 1 päivänä marraskuuta 1963 annetun sairausvakuutusasetuksen (473/63) 47 a §, sellaisena kuin se on 6 päivänä marraskuuta 1964 annetussa asetuksessa (538/64), ja muutetaan 37 §:n 1 momentti ja 44 a §, sellaisina kuin ne ovat, 37 §:n 1 momentti osittain muutettuna mainituilla 6 päivänä marraskuuta 1964 annetulla asetuksella ja 44 a § 18 päivänä syyskuuta 1981 annetussa asetuksessa (630/81), seuraavasti:

37 §

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunnan tehtävänä on:

1) edistää ja kehittää sairausvakuutuksen toteuttamiseen osallistuvien keskinäistä yhteistyötä;

2) tehdä kansaneläkelaitoksen hallitukselle esityksiä ja antaa sille lausuntoja sairausvakuutusta koskevien selvitysten ja tutkimusten suorittamiseksi; sekä

3) tehdä kansaneläkelaitoksen hallitukselle esityksiä ja antaa sille lausuntoja sairausvakuutuslain soveltamista ja sairausvakuutuksen kehittämistä koskevista asioista.

44 a §

Sosiaalivakuutustoimikunnan tulee toimittaa sairausvakuutuslain 27 §:n 4 momentissa tarkoitettu ilmoitus muun korvauksen myöntäjälle eläketurvakeskuksen välityksellä välittömästi

sen jälkeen, kun sanotussa momentissa säädetty 150 suorituspäivää on täytynyt. Samalla tulee paikallistoimiston antaa vakuutetulle sanotussa momentissa tarkoitettu kehoitus.

Kehotusta vakuutetulle ei kuitenkaan anneta, jos

1) työkyvyttömyys ilmeisesti päättyy kuu-
kauden kuluessa 150 suorituspäivän päättymi-
sestä;

2) vakuutettu on hakenut ammatillista kun-
toutusta tai siihen liittyvää lääkinällistä kun-
toutusta; tai

3) vakuutettu on hakenut sairausvakuutus-
lain 15 §:n 5 momentin mukaista kuntoutusra-
haa tai ansionmenetyskorvausta.

Kehotus on kuitenkin annettava välittömäs-
ti, jos työkyvyttömyys jatkuu tai kuntoutusta
tai kuntoutusrahaa koskeva hakemus hylätään.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä loka-
kuuta 1991.

Naantalissa 28 päivänä kesäkuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Toim. Kaikkavuori

Asetus lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Annettu Naantalissa 28 päivänä kesäkuuta 1991

Sosiaali- ja terveysministerin esittelystä säädetään 28 päivänä tammikuuta 1972 annetun kansanterveyslain (66/72) 14 §:n 3 momentin ja 1 päivänä joulukuuta 1989 annetun erikoissairaanhoitolain (1062/89) 1 §:n 3 momentin nojalla,

sellaisina kuin ne ovat kansanterveyslain 14 §:n 3 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (605/91) ja erikoissairaanhoitolain 1 §:n 3 momentti 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (606/91):

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään lääikinnällisestä kuntoutuksesta, joka järjestetään osana kansanterveyslaissa (66/72) ja erikoissairaanhoito-laissa (1062/89) tarkoitettua sairaanhoitoa.

2 §

Lääkinnällisen kuntoutuksen järjestäminen

Kunta tai kuntainliitto huolehtii siitä, että lääikinnällisen kuntoutuksen palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisiksi kuin kuntoutuksen tarve kunnassa tai kuntainliiton alueella edellyttää.

Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta järjestää vaikeavammaisten lääikinnällistä kuntoutusta sekä vakuutuslaitosten korvattavista kustannuksista työ- ja toimintakykyyn liittyvässä kuntoutuksessa säädetään erikseen.

3 §

Lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut

Lääikinnällisellä kuntoutuksella pyritään parantamaan ja ylläpitämään kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä edistämään ja tukemaan hänen elämäntilanteensa hallintaa ja hänen itsenäistä suoriutumistaan päivittäisissä toiminnoissa.

Lääikinnällisen kuntoutuksen palveluja ovat:

1) kuntoutumista ja kuntoutuspalveluja koskeva neuvonta ja ohjaus;

2) kuntoutustarvetta ja -mahdollisuuksia selvittävä tutkimus työ- ja toimintakyvyn arviointineen ja työkokeiluineen;

3) fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, neuropsykologinen kuntoutus, psykoterapia ja muut näihin rinnastettavat toimintakykyä parantavat ja ylläpitävät terapiat ja toimenpiteet;

4) apuvälinepalvelut, johon kuuluu apuvälineiden tarpeen määrittely, välineiden sovitus, luovutus omaksi tai käytettäväksi, käytön opetus ja seuranta sekä välineiden huolto;

5) sopeutumisvalmennus, jolla tarkoitetaan kuntoutujan ja hänen omaistensa ohjausta ja valmentautumista sairastumisen tai vammautumisen jälkeisessä elämäntilanteessa;

6) edellä mainituista tarpeellisista toimenpiteistä koostuvat kuntoutusjaksot laitos- tai avohoidossa;

7) kuntoutusohjaus, jolla tarkoitetaan kuntoutujan ja hänen lähiyhteisönsä tukemista ja ohjausta sekä kuntoutujan toimintamahdollisuuksiin liittyvistä palveluista tiedottamista; sekä

8) muut näihin rinnastettavat palvelut.

4 §

Apuvälineet

Lääikinnälliseen kuntoutuksen kuuluvia, 3 §:ssä tarkoitettuja apuvälineitä ovat lääikinnällisin perustein todetun toimintavajavuuden korjaamiseen tarkoitettut välineet, laitteet tai vastaavat, joita vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisissä toiminnoissaan.

Apuvälineisiin luetaan myös kuntoutuksessa tarvittavat hoito- ja harjoitusvälineet.

Peruskoulua tai lukiota käyvälle vammaiselle oppilaalle järjestetään lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluvat henkilökohtaiset koulussa ja muissa elämän tilanteissa tarvittavat apuvälineet. Koulussa käytettävistä koulu- ja luokka-kohtaisista apuvälineistä säädetään erikseen.

Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta järjestää ammatillisena kuntoutuksena apuvälineitä vaikeavammaiselle henkilölle säädetään erikseen.

5 §

Lääkinällisen kuntoutuksen suunnittelu ja seuranta

Kuntoutujalle laaditaan yhdessä hänen ja tarvittaessa hänen omaistensa kanssa kuntoutussuunnitelma. Kuntoutussuunnitelmassa määritellään tarpeelliset kuntoutustoimenpiteet ottaen huomioon sosiaalihuollon, työvoima- ja opetusviranomaisten sekä kansaneläkelaitoksen ja muiden kuntoutusta järjestävien tahojen

Naantalissa 28 päivänä kesäkuuta 1991

palvelut ja yhteensovitetaan terveydenhuollon lääkinälliset kuntoutuspalvelut näiden tahojen järjestämän kuntoutuksen kanssa. Kuntoutussuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa arvioidaan määräajoin.

Kuntoutujan kanssa sovitaan kuntoutuksen toteutumisen kannalta tarpeellisesta yhteydenpidosta. Tarvittaessa kuntoutujalle nimetään yhdyshenkilö.

6 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä loka-kuuta 1991.

Tällä asetuksella kumotaan 10 päivänä maaliskuuta 1972 annetun kansanterveysasetuksen (205/72) 7 c §, sellaisena kuin se on 18 päivänä marraskuuta 1983 annetussa asetuksessa (855/83).

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Toimi Kankaanniemi